

Case skolemiljø saker

Her finner du tre ulike situasjoner som kan handle om at en elev ikke har det trygt og godt. Disse situasjonene kan være utgangspunkt for diskusjoner og refleksjoner sammen med kollegaer.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 29.01.2019

Her finner du ingen løsning men du vil finne en måte å håndtere saken på som kan gi deg løsninger. Det fins mange situasjoner som ligner, men dere må likevel undersøke hver sak nøye før dere velger tiltak. Husk å møte foresatte på en god måte og ta elevens subjektive opplevelse på alvor. Dere bør vurdere å sette inn tiltak på alle tre nivåer, individ, klasse og skolenivå. Uansett utfordring er det viktig å jobbe med felleskap og tilhørighet.

Uttestengelse og mobbing

Situasjonsbeskrivelse

Faren til Maria møter faglærer Thomas i gangen. Han kommer for å hente bøkene hennes, for hun er syk. De kommer i prat og Thomas spør om hvordan det går med Maria. Far sier at hun har hænglet litt i det siste. At hun har sluttet på fotball og er mye på rommet. Far innrømmer at han er bekymret. Han forteller at det var noe med at hun ble invitert i en bursdag, men så ble invitasjonen trukket tilbake. Hun har også fortalt at hun har fått stygge anonyme meldinger på mobilen i det siste. Thomas må avbryte samtalen fordi han må gå til time.

Hvordan ble saken fulgt opp?

Det er mange mulige måter å følge opp slike hendelser. Uansett hva man velger er det helt grunnleggende å møte elever og foreldrene med gode holdninger, og undersøke saken nøye før man velger tiltak.

Thomas gjør følgende, han

- anerkjenner farens bekymring
- forklarer hvordan han skal følge opp saken videre og at skolen tar kontakt i løpet av dagen
- dokumenterer samtalen så snart han er ferdig med timen
- snakker med kontaktlærer for å avklare hvem som følger opp saken videre
- varsler rektor om bekymringen

Reflekter over hvordan dere ville møtt far i denne situasjonen, og hva dere ville gjort videre.

Thomas, kontaktlærer og rektor blir enige om at det er behov for videre undersøkelser i denne saken.

De velger å

- ha samtaler med foreldre og eleven selv
- observere elevgrupper og dynamikker i undervisningen, i gangene og i friminuttene
- kartlegge klasse miljøet med særlig fokus på det digitale (logg, sosiogram, kartlegging, samtale med elevene)

Til samtalen med Maria blir de enige om å være tydelige på at

- hun ikke er alene, de skal hjelpe henne
- de skal spørre Maria hvordan hun ønsker at de skal hjelpe henne
- lærer skal foreslå hvordan skolen kan hjelpe
- de sammen skal bli enige om hva de gjør videre
- de skal finne ut om de trenger å koble på ekstern hjelp som PPT, helsesykepleier eller politi

Å analysere resultater fra undersøkelsene sammen med flere ansatte, kan bidra til å velge egnede tiltak. Husk å vurdere elevens beste, og å involvere eleven og foreldrene i utarbeidelsen av en aktivitetsplan.

Les mer om å undersøke, samtale og observere

Aktivitetsplan

Da lærerne skulle gå i gang med å lage aktivitetsplanen, var de enige om at

- det var behov for å sette inn tiltak på individ- klasse og skolenivå samtidig for å sikre at Maria skulle få det trygt og godt
- tiltakene burde gå over tid
- Maria måtte få si noe om valg av tiltak, og få være med og vurdere hvordan de virker

Reflekter over hva som kan forklare Marias adferd.
Hvordan kan dere finne ut av hvordan Maria opplever situasjonen?
Reflekter over mulige egnede tiltak på alle tre nivåer.

Etter en stund evaluerte og justerte lærerne tiltakene i aktivitetsplanen sammen med Maria og hennes foreldre. Sammen valgte de å bestemme videre oppfølging.

Bekymring fra forelder

Situasjonsbeskrivelse

Mor til Sander ringer kontaktlærer og forteller at Sander har fortalt hjemme at Ola og Even driver og dytter han i gangen. Han har prøvd å si ifra. Forrige uke ble jakka hans borte og mor er usikker på om disse hendelsene har noe med hverandre å gjøre. I tillegg har Sander slitt med å få sove den siste tiden og han har også klaget på at han har vondt i magen.

Hvordan ble saken fulgt opp?

Det er mange mulige måter å følge opp en slik situasjon. Uansett hva skolen velger så er det helt grunnleggende å møte elever og foreldrene med gode holdninger og undersøke saken nøye før skolen velger tiltak.

Lærerne ble enige om å

- lytte til foreldrene ta deres opplevelser på alvor (ikke bagatellisere)
- ha tett kontakt med foreldrene og involvere dem og eleven i det videre arbeidet
- varsle rektor
- dokumentere saken
- undersøke saken ved å samtale med både lærere og elever

Til samtalen med Sander blir de enige om å være tydelige på at

- han ikke er alene, de skal hjelpe ham
- de skal spørre Sander hvordan han ønsker at de skal hjelpe ham
- lærer skal foreslå hvordan de kan hjelpe
- de sammen skal bli enige om hva de gjør videre

Reflekter over hvordan dere ville møtt mor i denne situasjonen, og hva dere ville gjort videre.

Kontaktlærer og rektor blir enige om at det er behov for videre undersøkelser i denne saken.

De velger å

- ha samtaler med foreldre og eleven selv
- observere elevgrupper og dynamikker i undervisningen, i gangene og i friminuttene
- kartlegge klassemiljøet (logg, sosiogram, kartlegging, samtale med elevene)

Les mer om å undersøke, samtale og observere

Å analysere resultater fra undersøkelsene sammen med flere ansatte, kan bidra til å velge egnede tiltak. Husk å vurdere elevens beste, og å involvere eleven og foreldrene i utarbeidelsen av en aktivitetsplan.

Aktivitetsplan

Når lærerne skulle gå i gang med å lage aktivitetsplanen, var de enige om at

- det var behov for å sette inn tiltak på individ- klasse og skolenivå samtidig for å sikre at Sander skulle få det trygt og godt
- tiltakene burde gå over tid
- Sander måtte få si noe om valg av tiltak, og få være med og vurdere hvordan de virker

Reflekter over hva som kan forklare Sanders adferd.
Hvordan kan dere finne ut av hvordan Sander opplever situasjonen?
Reflekter over mulige egnede tiltak på alle tre nivåer.

Etter en stund valgte lærerne å evaluere og justere tiltakene i aktivitetsplanen sammen med Sander og hans foreldre. Sammen valgte de å bestemme videre oppfølging.

Uro og negativ dynamikk

Situasjonsbeskrivelse

Lærerne på trinnet syns at Kim ofte er uromoment i timene. Han kommer seint inn, er høylytt, skravler og kommenterer både undervisningen og andre elever. I gangen dulter han ofte borti de andre og virker aggressiv. Mange i klassen blir irritert på Kim, og han får stadig kommentarer ala «skjerp deg, Kim!». Flere elever har tatt opp med lærerne at de syns han er slitsom og noen er også redd for han. Lærerne har snakket seg imellom om at de forstår de andre elevenes reaksjoner godt. Lærerne har et møte der de ser på hvordan de kan jobbe med Kims sosiale ferdigheter. Mattelærer Eli tar opp at hun ikke er enig i at det bare er Kim som er problemet. Hun lurte på om det kanskje er motsatt, at det er de andre som krenker han og at dette forsterker hans negative atferd.

Hvordan ble saken fulgt opp?

Det er mange mulige måter å løse en slik situasjon på. Uansett hva skolen velger så er det helt grunnleggende å møte elever og foreldre med gode holdninger og å undersøke saken nøye før skolen velger tiltak.

Innledende undersøkelser

Lærerne bestemmer seg for følgende

- Følge med i friminutt, overganger og i timene for å få et bedre inntrykk av situasjonen.
- Lærerne møtes og deler sine observasjoner
- Kartleggingssamtale med Kim om hvordan han opplever sin skolehverdag.
 - før samtalen diskuterte lærerne hvilke holdninger de hadde til Kim og hvordan de kunne unngå å være forutinntatte

- Samtale med Kims foreldre
 - lærerne involverte foreldrene i skolens videre arbeid og ga dem mulighet til å komme med innspill

Reflekter over hva dere ville gjort i denne situasjonen og hvordan dere kan forholde dere til ulike perspektiver og holdninger i kollegiet.

Videre undersøkelser

Lærerne ble enige om at rollen Kim har fått ikke er fordelaktig for ham, uavhengig av hvordan Kim opplevde sin skolehverdag. De ble enige om at de måtte jobbe like mye med klassen som med Kim selv og at det trengtes ytterligere undersøkelser for å vite hvordan de skulle ta saken videre.

Lærerne valgte å

- observere elevgrupper og dynamikker i undervisningen, ganger og i friminutt
- kartlegge klassemiljøet ved å bruke sosiogram og ha samtaler med elevene
- undersøke om situasjonen også hadde digitale spor

Å analysere resultater fra undersøkelsene sammen med flere ansatte, kan bidra til å velge egnede tiltak. Hvis eleven ikke har det trygt og godt, skriver dere en aktivitetsplan. Husk å vurdere elevens beste, og å involvere eleven og foreldrene i utarbeidelsen av aktivitetsplanen.

[Les mer om å undersøke, samtale og observere](#)

Aktivitetsplan

Når lærerne skulle gå i gang med å lage aktivitetsplanen, var de enige om at

- det var behov for å sette inn tiltak på individ- klasse og skolenivå samtidig for å sikre at Kim skulle få det trygt og godt
- tiltakene burde gå over tid
- Kim måtte få si noe om valg av tiltak, og få være med og vurdere hvordan de virker

Reflekter over hva som kan forklare Kims adferd.
Hvordan kan dere finne ut av hvordan Kim opplever situasjonen?
Reflekter over mulige egnede tiltak på alle tre nivåer.

Etter en stund valgte lærerne å evaluere og justere aktivitetsplanen sammen med Kim og hans foreldre. De ble enige om videre oppfølging.

Eksempler på egnede tiltak i skolemiljø saker

- Tiltak i arbeid med ledelse
- Tiltak i arbeid med relasjoner
- Tiltak i arbeid med fellesskap og miljø
- Tiltak for samarbeid mellom hjem og skole